

Umetniška gimnazija – glasbena smer
Modul B: petje – inštrument

Posodobljeni učni načrt

KLA VIR

OBVEZNI PREDMET
za orglavce

140 ur

Posodobljeni učni načrt

KLAVIR,

Obvezni predmet za orglavce (140 ur)

Posodobljeni učni načrt so pripravile:

Predsednica predmetne komisije:

Lidija Malahotky Haas, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Članice:

Tatjana Dvoršak, prof., Konservatorij za glasbo in balet Maribor

Jožica Grebenšek, prof., Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje

mag. Larisa Čanji, prof., Glasbena šola Celje

Selma Chicco Hajdin, prof., Glasbena šola Koper

Tina Hribar, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja in koordinatorka predmetne skupine za klavir:

Mateja Valič Presetnik, spec., Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava Ljubljana

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Recenzenta:

red. prof., Hinko Haas, Univerza v Ljubljani / Akademija za glasbo

Maja Faganel, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Žiga Turk**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof., mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.** in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizks.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana, 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.616.433(0.034.2)

POSODOBLJENI učni načrt. Klavir [Elektronski vir] : obvezni predmet za orglavce : 140 ur / [pripravili Lidija Malahotky Haas ... et al.]. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2012. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul B, Petje - inštrument)

ISBN 978-961-03-0111-0 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Malahotky Haas, Lidija

265661184

Posodobljeni učni načrt za predmet klavir (za orglavce) je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za klavir. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet klavir (za orglavce), določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 7. 5. 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju inštrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 154. seji 24. januarja 2013.

VSEBINA

1 OPREDELITEV PREDMETA	4
2 SPLOŠNI CILJI	4
3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE PREDMETA	5
4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	13
5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	14
5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja	15
5.2 Medpredmetne povezave.....	15
6 MATERIALNI POGOJI	16
7 ZNANJE IZVAJALCEV	16

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet klavir je obvezni predmet na oddelku za orgle v programu Umetniška gimnazija – glasbena smer, modul B, petje - inštrument. Poučujemo ga vsa štiri leta v skupnem obsegu 140 učnih ur. Učna ura poteka individualno dvakrat tedensko.

Na tej ravni izobraževanja skupaj z drugimi strokovnimi predmeti vzgaja in izobražuje mlade glasbene talente.

Dijaki¹ pri pouku klavirja poglobljajo svoje praktično in teoretično znanje. Pri tem razvijajo motorične sposobnosti, slušne zaznave, občutek za fraziranje, pa tudi umetniško doživljanje in izražanje.

Upoštevati je treba, da imajo lahko posamezni dijaki različno predhodno znanje. Naloga učitelja je, da glede na to dijakom omogoči optimalni razvoj.

2 SPLOŠNI CILJI

- razvijajo glasbeni talent;
- razvijajo ustvarjalne sposobnosti;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo svoje glasbene sposobnosti in predznanja;
- spoznavajo, razumejo in uporabljajo strokovne glasbene izraze;
- gradijo in izboljšujejo izvajalsko tehniko;
- spoznavajo in obvladujejo izrazne možnosti inštrumenta;
- razvijajo občutek za ritem, metrum in fraziranje;
- razumejo in praktično uporabljajo zakonitosti glasbeno teoretičnih predmetov in solfeggia;
- se navajajo na estetsko doživljanje in razvijajo glasbeni okus;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- skupaj z učiteljem usmerjajo in razvijajo svoje pianistične sposobnosti;
- razvijajo sposobnosti za načrtovanje učenja;
- razvijajo odgovornost za lastno znanje;
- spremljajo in presojujejo uspešnost svojega napredka;
- na nastopih predstavljajo svoje poustvarjalne dosežke;
- vključujejo se v komorne skupine, zборе in druge skupne projekte ter se pri tem navajajo na medsebojno umetniško sodelovanje;
- izvajajo dela slovenskih skladateljev, ob tem spoznavajo domačo glasbeno ustvarjalnost in razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti in primerjave z evropsko glasbeno dediščino;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih in razvijajo samoiniciativnost in podjetnost;
- skrbijo za kakovost učnega jezika;
- sporazumevajo se v slovenščini;

¹ V tem učnem načrtu izraz *dijak* velja enakovredno za *dijaka* in *dijakinjo*. Enako izraz *učitelj* velja enakovredno za *učitelja* in *učiteljico*.

- kritično uporabljajo informacijsko tehnologijo;
- uporabljajo računalniške programe in pridobivajo podatke iz različnih virov;
- vključujejo se v domača in mednarodna šolska partnerstva;
- ob koncu šolanja dosežajo zahtevano znanje za nadaljevanje študija.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE PREDMETA

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi; – uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne elemente tehnike; – sproščajo izvajalski aparat; – razvijajo prstno tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pettonske vaje v isti poziciji, sekvenčno in v transpozicijah, B. Wolff: Die kleine Pischna – Lestvice, diatonične lestvice v razdalji oktave, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano – Akordi, durovi in molovi kvintakordi z obrati čez štiri oktave vzporedno (velika razložitev)
3.1.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – povezujejo tehnične in glasbene elemente ter razvijajo izostrenost sluha in občutek za utrip; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude op. 821 in 299 (zv. 2, 3 in 4) – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – E. Pozzoli, 24 etud – H. Berens, Etude op. 61
3.1.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – se poglobljajo v značilnosti baroka in predklasike; – se seznanjajo z zakonitostmi notnega zapisa. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Dvoglasne invencije; – J. S. Bach, Mali preludiji, Fugette – Lažje skladbe skladateljev D. Cimarose, G. F. Händla, F. Couperina, J. Ph. Rameaua, G. Telemanna idr.

3.1.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije)	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi glasbenimi oblikami (variacije, plesi itn.) in jih obvladujejo; – upoštevajo slogovne in tehnične zakonitosti; – razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost. 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Clementi, Sonatine – J. Haydn, Sonatine in lažje sonate – W. A. Mozart, Dunajske sonatine, Variacije, Fantazije

3.1.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z različnimi glasbenimi oblikami, krajšimi razpoloženskimi skladbami, plesnimi oblikami; – spoznavajo interpretacijske posebnosti navedenih obdobj; – spoznavajo klavirsko literaturo teh obdobj. 	<ul style="list-style-type: none"> – E. Kvartič, Skladbe 7, 8 in 9 – E. Grieg, Lirične skladbe op. 12 in 38 – R. Schumann, Album za mladino – F. Mendelssohn, Otroške skladbe op. 72 – F. Schubert, Valčki – S. Prokofjev, Otroška glasba op. 65

3.1.6 Skladbe slovenskih skladateljev	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – s skladbami, ki so jih napisali slovenski skladatelji, spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo slovensko glasbeno ustvarjalnost; – spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih skladateljev. 	<ul style="list-style-type: none"> – Slovenske klavirske skladbe za mladino 3. in 4. zvezek (ur. Z. Bradač in S. Hrašovec) – L. M. Škerjanc, 24 diatoničnih preludijev – M. Kozina, Divertimento – F. Gerbič, 2 mazurki

Poleg navedenih lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi druge izbirne vsebine ustrezne težavnostne stopnje.

3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi; – uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne elemente tehnike; – sproščajo izvajalski aparat; – razvijajo prstno tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pettonske vaje v isti poziciji, sekvenčno in v transpozicijah – Lestvice, diatonične lestvice v razdalji oktave ali terce, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano – Akordi, durovi in molovi kvintakordi z obrati čez štiri oktave vzporedno (velika razložitev)

3.2.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – povezujejo tehnične in glasbene elemente ter razvijajo izostrenost sluha in občutek za utrip; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude op. 821, 299 (2, 3. in 4. zvezek) in 740 – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – E. Pozzoli, 24 etud – H. Berens, Etude op. 61

3.2.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – se poglobljajo v značilnosti baroka in predklasike; – se seznanijo z zakonitostmi notnega zapisa tega časa. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Dvoglasne invencije – J. S. Bach, Preludiji in fugette – G. F. Händel, Suite (posamezni stavki) – D. Scarlatti, Sonate (izbor lažjih)

3.2.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije)	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi glasbenimi oblikami (variacije, plesi itn.) in jih obvladujejo; – upoštevajo slogovne in tehnične 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Clementi, Sonatine – J. Haydn, Sonate Hob. XVI/12, 13, 35, 40 idr.

<p>zakonitosti;</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost. 	<ul style="list-style-type: none"> – W. A. Mozart, Sonate K 282, 283, 545 – Variacije, Fantazije, Rondoji skladateljev klasicizma – L. van Beethoven, Sonate op. 14, 49 in 79
---	--

3.2.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z različnimi oblikami sodobnega notnega zapisa, s krajšimi razpoloženskimi skladbami in s plesnimi oblikami; – spoznavajo interpretacijske posebnosti navedenih obdobij; – spoznavajo klavirsko literaturo navedenih obdobij. 	<ul style="list-style-type: none"> – E. Kvartič, Skladbe 7, 8 in 9 – E. Grieg, Lirične skladbe op. 12 in 38 – F. Mendelssohn, Pesmi brez besed – F. Schubert, Valčki, Improptuji – F. Chopin, Nokturni – P. I. Čajkovski, Letni časi – B. Martinů, Lutke – S. Prokofjev, Babičine pripovedke

3.2.6 Skladbe slovenskih skladateljev

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – s skladbami, ki so jih napisali slovenski skladatelji, spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo slovensko glasbeno ustvarjalnost; – spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih skladateljev. 	<ul style="list-style-type: none"> – Slovenske klavirske skladbe za mladino 3. in 4. zvezek (ur. Z. Bradač in S. Hrašovec) – L. M. Škerjanc, 24 diatoničnih preludijev – M. Kozina, Divertimento – F. Gerbič, 2 mazurki – A. Lajovic, Sanjarija

Poleg navedenih lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi druge izbirne vsebine ustrezne težavnostne stopnje.

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi; – uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne elemente tehnike; – sproščajo izvajalski aparat; – razvijajo prstno tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pettonske vaje v isti poziciji, sekvenčno in v transpozicijah – Lestvice, diatonične lestvice v razdalji terce, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano – Lestvice, oktavne lestvice čez dve oktavi vzporedno – Akordi, durovi in molovi kvintakordi z obrati, velika razložitev – Dominantni septakord z obrati čez dve oktavi vzporedno

3.3.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – povezujejo tehnične in glasbene elemente ter razvijajo izostrenost sluha in občutek za utrip; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude op. 821 in 740 – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – I. Moscheles, Etude op. 70 – M. Clementi, Gradus ad Parnassum

3.3.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se poglobljajo v značilnosti baroka in predklasike; – se seznanijo z zakonitostmi notnega zapisa. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Triglasne invencije (Sinfonie) – J. s. Bach, Francoske suite – J. S. Bach, Preludiji in fuge WTK 1 in 2 – G. F. Händel, Suite – Orgelske koralne priredbe – D. Scarlatti, Sonate

3.3.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije)

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none">– se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi glasbenimi oblikami (variacije, plesi itn.) in jih obvladujejo;– upoštevajo slogovne in tehnične zakonitosti;– razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost.	<ul style="list-style-type: none">– M. Clementi, Sonate– J. Haydn, Sonate Hob. XVI/5, 8, 9, 12, 13, 21, 27, 35, 40 idr.– W. A. Mozart, Sonate K 282, 283 in 545– Variacije, fantazije, rondoji skladateljev J. Haydna, W. A. Mozarta in L. van Beethovna– L. van Beethoven, Sonate op. 2, 14 in 79

3.3.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none">– se seznanjajo z različnimi oblikami sodobnega notnega zapisa, s krajšimi razpoložljivimi skladbami in s plesnimi oblikami;– spoznavajo interpretacijske posebnosti navedenih obdobj;– spoznavajo klavirsko literaturo tega obdobja.	<ul style="list-style-type: none">– E. Grieg, Lirične skladbe op. 12 in 38– F. Mendelssohn, Pesmi brez besed– F. Schubert, Valčki, Improptuji– F. Chopin, Preludiji op. 28, Nokturni– P. I. Čajkovski, Letni časi– E. Grieg, Poetic tone-picture op. 3– B. Bartók, Mikrokozmos– B. Martinů, Lutke– S. Prokofjev, Babičine pripovedke

3.3.6 Skladbe slovenskih skladateljev

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none">– s skladbami, ki so jih napisali slovenski skladatelji, spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo slovensko glasbeno ustvarjalnost;– spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih skladateljev.	<ul style="list-style-type: none">– Slovenske klavirske skladbe za mladino (ur. Z. Bradač in S. Hrašovec)– L. M. Škerjanc, 12 preludijev za klavir– M. Lipovšek, Dvanajst mladinskih pesmi– M. Kozina, Sonatina facile

Poleg navedenih lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi druge izbirne vsebine ustrezne težavnostne stopnje.

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi; – uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne elemente tehnike; – sproščajo izvajalski aparat; – razvijajo prstno tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pettonske vaje v isti poziciji, sekvenčno in v transpozicijah – Lestvice, diatonične lestvice v razdalji oktave in sekste, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano – Lestvice, oktavne lestvice čez dve oktavi vzporedno – Akordi, dominantni in zmanjšani septakord z obrati čez štiri oktave vzporedno in kombinirano, velika razložitev

3.4.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – povezujejo tehnične in glasbene elemente ter razvijajo izostrenost sluha in občutek za utrip; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – E. Neupert, Triintrideset etud – I. Moscheles, Etude op. 70 – M. Clementi, Gradus ad Parnassum – M. Moszkowski, Virtuozne etude op. 72

3.4.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se poglobljajo v značilnosti baroka in predklasike; – se seznanjajo z zakonitostmi notnega zapisa. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Triglasne invencije (Sinfonie) – J. S. Bach, Preludiji in fuge WTK 1 in 2 – G. F. Händel, Suite, Fantazije – Orgelske koralne priredbe – F. Couperin, Suite – D. Scarlatti, Sonate

3.4.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije, rondoji)	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi glasbenimi oblikami (variacije, plesi itn.) in jih obvladujejo; – upoštevajo slogovne in tehnične zakonitosti; – razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Haydn, Sonate Hob. XVI/20, 21, 23, 28, 31, 33, 46, 49, 50, 52 idr. – W. A. Mozart, Sonate K 282, 309, 311, 330, 331, 332, 333, Variacije, Fantazije – L. van Beethoven, Sonate op. 2, 10 in 14

3.4.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo z novimi oblikami sodobnega notnega zapisa, krajšimi razpoloženskimi skladbami, plesnimi oblikami; – spoznavajo interpretacijske posebnosti navedenih obdobj; – spoznavajo klavirsko literaturo tega obdobja. 	<ul style="list-style-type: none"> – E. Grieg, Lirične skladbe op. 12 in 38 – R. Schumann, Fantazijske skladbe op 12 – F. Mendelssohn, Pesmi brez besed – F. Schubert, Valčki, Improptuji op. 90 in 142, Glasbeni trenutki op. 94 – F. Chopin, Preludiji op. 28, Nocturni, Valčki, Mazurke – P. I. Čajkovski, Letni časi – E. Grieg, Poetic tone-picture op. 3, Nocturno op. 54 – C. Debussy, Preludiji – B. Bartók, Ten Easy Pieces – A. Skrjabin, Preludiji

3.4.6 Skladbe slovenskih skladateljev	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – s skladbami, ki so jih napisali slovenski skladatelji, spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo slovensko glasbeno ustvarjalnost; – spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih skladateljev. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Ravnik, Moment, Čuteči duši – L. M. Škerjanc, 12 preludijev za klavir – M. Lipovšek, Dvanajst mladinskih pesmi – K. Pahor, Slovenska suita za klavir – D. Škerl, Dve etudi – P. Šivic, Klepetulja – V. Ukmar, Ekspresije – J. Matičič, Suita za klavir – P. Kopač, 12 preludijev

Poleg navedenih lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi druge izbirne vsebine ustrezne težavnostne stopnje.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja inštrumenta in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja inštrumenta, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki so nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja inštrumenta, pri čemer so omejeni tehnika, razumevanje notnega besedila in muzikalno podajanje, izbor glasbenih vsebin pa je morda malo lažji, vendar je izvedba celotnega programa še sprejemljiva.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah.

Dijak vsaj eno skladbo na letnem izpitu izvaja na pamet.

1. letnik:

- durova in molova lestvica čez štiri oktave v razdalji oktave kombinirano;
- akordna vaja – velika razložitev durovega kvintakorda z obrati;
- etuda iz poglavja 3.1.2;
- J. S. Bach, Mali preludij ali Dvoglasna invencija;
- sonatina dva stavka ali sonata en stavek ali poljubna skladba 19. do 21. stoletja.

2. letnik:

- durova in molova lestvica v razdalji terce čez štiri oktave kombinirano;
- akordna vaja – velika razložitev molovega kvintakorda z obrati;
- etuda iz poglavja 3.2.2;
- J. S. Bach, Dvoglasna invencija;
- sonata iz obdobja klasicizma (1. stavek);
- poljubna skladba 19. do 21. stoletja.

3. letnik:

- durova in molova lestvica v razmiku sekste čez štiri oktave kombinirano;
- akordna vaja – velika razložitev dominantni septakord z obrati;
- etuda iz poglavja 3.3.2;
- J. S. Bach, Francoska suita dva stavka (obvezna Sarabanda);
- variacije iz obdobja klasicizma.

4. letnik:

- **etuda iz poglavja 3.4.2;**
- **J. S. Bach, Triglasna invencija (Sinfonia);**
- **klasicistična sonata (dva stavka);**
- **poljubna skladba 19. do 21. stoletja;**
- **skladba a vista.**

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter njegovih psihofizičnih sposobnosti. Učni načrti so le podlaga za delo. Praksa kaže, da prihaja v razvoju posameznikov do precejšnjih razlik, ki jih kljub selekciji in sprejemnemu preizkusu ni mogoče predvideti. Tako so odstopanja od letnega in izpitnega programa dopustna in celo nujna. V praksi to pomeni prilagajanje načina poučevanja in napredovanja dijakovim individualnim psihofizičnim ter emocionalnim sposobnostim in znanju.

Med šolanjem je treba posebno pozornost nameniti tistim tehničnim prvinam, ki jih dijak obvlada slabše. Širok izbor klavirske literature učitelju omogoča izbor del, ki bodo posamezniku najbolj koristila. Dijak naj znanje stopnjuje glede na zmožnosti in pri tem ne izpušča temeljnih znanj, ki mu omogočajo kasnejšo izvedbo zahtevnejših del.

Veliko skrbnost je treba nameniti skrbni tonski izdelavi, naslonu, kantileni in melodičnemu legatu, saj te prvine pri pouku orgel ni mogoče razvijati.

Posebno pozornost velja nameniti pomnjenju. Dijake je treba spodbujati k samostojnemu študiju skladb v okviru učnega programa in tudi posebnih zanimanj, ki jih dijak oblikuje med šolanjem. Prav tako ne smemo zanemariti igre a vista in improvizacije, ki omogočata dijaku, da se hitreje znajde v nepredvidljivih okoliščinah.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertov, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk; dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti profesionalnega dela svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na to dejavnost.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojetanja, raven znanja in zmožnosti, pa tudi daje dijaku povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov znanja in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in realno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka,
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in

spretnosti pa hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin in podobno. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa.

Dijaki se različno medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki: pri komorni igri, v vokalno-inštrumentalnih sestavih, pri igranju v različnih orkestrih, pri korepeticijah ipd. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta, oblikosolovja, pa tudi zgodovine, umetnostne ter zlasti glasbene zgodovine pa lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid boljšemu razumevanju in posledično tudi bolj kakovostni izvedbi skladb. Ob razločevanju in poglobljanju v slogovne posebnosti npr. baroka, klasike, romantike ipd. pa si dijaki ustvarjajo močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega zgodovinskega obdobja slovenske in evropske zgodovine.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Pouk naj bo v svetlem, zvočno in akustično izoliranem prostoru. Inštrument mora biti uglašen in redno vzdrževan. Priporočljiva je uporaba metronoma.

7 ZNANJE IZVAJALCEV

Izvajalci	Znanje
Učitelj	Klavir